

Кочерга О.З.

м. Київ

ШЛЯХИ ПСИХОЛОГІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.

Ідея психологізації підготовки вчителя має за мету підвищення психологічної професійної надійності, тобто, потребує зможність майбутнього вчителя ефективно розв'язати психологічні ситуації в системі "вчитель-учень", "вчитель-батьки учня"; необхідність уміло користуватися системою пошуку, розвитку підтримки різних талантів і обдарувань.

Важливою внутрішньою передумовою майбутньої діяльності вчителя є набуття психологічної надійності в процесі професійної діяльності. Критерієм її є повсякденна пререба педагога поєднувати, інтегрувати власні психологічні знання знабутим педагогічним досвідом.

Система підготовки, яка склалась до нашого часу, такого напрямку роботи з учнями не передбачала формування творчої особистості. Тому навчальні плани і зміст предметів педагогічного коледжу був насичений ідеологізацією і були далекими від реального життя.

Виходячи з цього, керівництвом коледжу були внесені зміни у бік розширення обсягу і уточнення психологічного змісту в освітні процесах. При цьому користувалися принципом за"язку і наступності викладання предметів психологічного циклу.

Перебудовано також послідовність і зміст навчальних предметів з психології і суміжних з нею дисциплін. Зокрема, передує вивчення психології предмет "Анатомія і фізіологія молодшого школяра", а далі психологічний цикл предметів, то є підвалинами розвитку педагогічних здібностей в процесі вивчення основ педагогіки, тобто відбувається синтез уявлень студента про механізми таланту учня і теорію навчання з урахуванням психічного і тілесного стану учня.

Наступний період синтезу уявлень студента з психології і педагогіки здійснюється навчанням курсу зіквасот і педагогічної

психології. Але не у традиційному її використанні: психолого-педагогічні знання студента вдруге змінюються і конкретизують до певного вікового розвитку учня. А набуті педагогічні здібності студента реалізуються на педагогічній практиці під час її проведення.

Ці та інші заходи психологізації вчителя у коледжі спрямовані на подолання некомпетентності вчителя щодо психології, його заспокоєність і самовпевненість самовдосконалості колись одержаних знань. Це підтверджує психологічний експеримент-тест "десять педагогічних ситуацій". Кожна з них може позначатися восьмома відповідями. В них треба вибрати дві: одна з них - вірна, тобто оптимальна, друга - близька до оптимальної, а всі інші педагогічно недопустимі, тому що принижують гідність учня /в разом з тим і вчителя, який таким чином діє/.

Результати дослідження: 5,2% вчителів відповіли на питання безпомилково, тобто діяли як педагоги екстракласу; 44,7% допускали помилки, які не виходили за межі оцінки "близької до оптимальної".

Результати такого ж самого дослідження, проведеного зі студентами коледжу, показали тих, кого можна назвати вчителем екстракласу, зрозуміло, не буде /треба мати живий досвід з живими душами/; але тих, хто, поимляючись, не виходив за межі близькі до оптимального - 43,5%. Слід підкреслити, що серед студентів, які не вгійшли до "еліти", були і такі, хто потрапляв у стан невпевненості вибору, тобто, точно відчували задачу, але розв'язати її не були спроможними: діяли у розрахунку на вдачу. Цей психічний стан свідчить про те, що їхня інтуїція - образи пам'яті і перероблені їх знання - існують, але поки що не ціють - і тому вони вагують у прийнятті рішення діяти так, а не інакше.

Ідея психологізації підготовки вчителя розроблялась і впроваджувалась у коледжі ще до прийняття Державної національної програми "Освіта" / Україна ХХІ століття/. Вона поставила перед коледжем більш складні завдання: у перспективі намічено створити у навчальному процесі умови для: 1/ розвитку таланту студентів засобами психології; 2/ у майбутньому вчителів - творчих здібностей для пошуку і розвитку таланту дітей, починаючи з перших років навчання.